

SIILINJÄRVEN KUNTA

**LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUN MYÖNTÄMISPERUSTEET
JA OHJEET 1.3.2016 ALKAEN**

1 Lapsiperheiden kotipalvelun ja kriteerien tarkoitus

Lapsiperheiden kotipalvelun tavoitteena on ylläpitää perheen hyvinvointia ja tukea selviytymistä erilaisissa elämäntilanteissa ja ennaltaehkäistä lyhytaikaisissa elämän muutostilanteissa esiintyviä riskejä. Tehtävänä on tukea perhettä arjessa ja auttaa perhettä löytämään omat voimavaransa. Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaista palvelua lapsiperheille. Lapsiperheiden kotipalvelun tehtävänä on tukea perheen henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, asumiseen, lastenhoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Lapsiperheiden kotipalvelusta päätettäessä jokaisen perheen tilanne ja tarve harkitaan aina yksilöllisesti. Lapsiperheiden kotipalvelun kriteerien tarkoitus on selkiyttää palveluiden kohdentamista kotipalvelua tarvitseville siilinjärveläisille lapsiperheille. Palvelun järjestämisen lähtökohtana on asiakasperheiden yhdenvertainen ja oikeudenmukainen kohtelu sekä samansuuntainen harkinta toteutettaessa lapsiperheiden kotipalvelua.

2 Lapsiperheiden kotipalvelun lainsäädännöllinen perusta

Sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan kotipalvelu on kunnallisena sosiaalipalveluna järjestettävää palvelua.

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen yllä mainituista tehtävistä ja toiminnoista.

Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista perheen alentuneen toimintakyvyn vuoksi.

3 Lapsiperheiden kotipalvelun pääperiaatteet

Lapsiperheiden kotipalvelu on ensisijaisesti tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista apua, jonka keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Palvelua myönnetään olemassa olevien resurssien puitteissa perheille, joissa on alle 18-vuotias lapsi, painopisteenä alle kouluikäisten lasten perheet.

Kotipalvelun tarve arvioidaan perheen henkilökohtaisen yhteydenoton tai yhteistyötahon ilmaiseman huolen perusteella. Kotipalvelun palvelutarvetta arvioitaessa otetaan huomioon avun tarpeen kiireellisyys, perheen kokonaistilanne sekä mahdollisuus saada muuta apua tai palvelua.

Lapsiperheiden kotipalvelua ei myönnetä seuraavankaltaisissa tilanteissa:

- äkillisesti sairastuneen lapsen hoito, jos vanhemmalla on oikeus jäädä kotiin hoitamaan lasta
- pelkkä siivous
- pitkäkestoinen päivittäinen lapsen hoito
- kotona tehtävä etätyö
- vanhemman opiskelu tai harrastukset
- henkilökohtaisen avustajan tarve

Lapsiperheiden kotipalvelun työntekijä voi hoitaa lapsia, ohjata kasvatuksessa, tukea vanhemmuutta ja arkirutiinien hallintaa sekä perheen toimintakykyä muuttuvissa tilanteissa. Työskentelyn tavoitteena on, että perhe löytäisi elämänhallinnan ja omat voimavaransa.

Kotipalvelu perustuu asiakkaan kanssa tehtyyn suunnitelmaan, jossa sovitaan työskentelyn tavoitteet, palvelun käyntitiheys ja käyntikerran kesto, työn sisältö sekä palvelun kesto. Asiakkaan luvalla tehdään tarvittaessa yhteistyötä muiden toimijoiden (esim. neuvola, päivähoito, terveydenhuolto) kanssa.

4 Lapsiperheiden kotipalvelun toteuttaminen

4.1 Tilapäinen kotipalvelu

Tilapäisen kotipalvelun tavoitteena on ennaltaehkäisevä vanhemmuuden ja arjessa selviytymisen tukeminen, perheen omien voimavarojen vahvistaminen sekä opastaminen mm. lasten- ja kodinhoidossa.

Kotipalvelu on luonteeltaan tilapäistä, kun palvelun tarvetta arvioidaan olevan yksittäisestä käyntikerrasta enintään kolmen kuukauden tukijaksoon. Palvelua järjestettäessä tehdään asiakkaan kanssa tarpeellisessa laajuudessa laadittava palvelusuunnitelma, joka arvioidaan ennen palvelujakson päättymistä.

Tilapäisen kotipalvelun akuuttiin tarpeeseen voidaan vastata resurssien salliessa. Akuutin kotipalvelun tarve liittyy ennalta odottamattomaan tilanteeseen, johon perhe ei voi varautua ennakolta, esim:

- yllättävä vanhemman sairastuminen tai muu kriisitilanne perheessä
- vanhemman akuutti uupumus

- akuutisti vaikea elämäntilanne tai äkilliset elämän muutokset (onnettomuudet, perheen jäsenen kuolema jne.)

Tilapäisen kotipalvelun käynnit ovat maksullisia.

4.2 Säännöllinen ja jatkuva kotipalvelu

Kotipalvelu on säännöllistä ja jatkuvaa, kun palvelua annetaan vähintään kerran viikossa ja palveluntarpeen kestoksi arvioidaan yli kolme kuukautta. Vaikka kyseessä on pidempiaikainen palveluntarve, on kotipalvelun työskentely kuitenkin luonteeltaan aina määrämittaista.

Säännöllisen ja jatkuvan palvelun tarpeesta on kysymys silloin, kun perhe tarvitsee tukea selvitäkseen arkielämään liittyvistä asioiden hoidosta, tukea lasten hoitoon, kasvatukseen ja kehitykseen liittyen eikä perheen käytettävissä ole lähiverkostoa tai muuta palvelua ja perheen tilanne edellyttää kotipalvelun ammattihenkilöstön tukea.

Säännöllisen ja jatkuvan kotipalvelun järjestäminen edellyttää sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän arviota palvelun tarpeesta ja laadittua palvelutarpeen arviota tai asiakassuunnitelmaa, jossa palvelun tarve on todettu. Kotipalvelun käynnistymistä edeltävästi asiakkaan kanssa tehdään lisäksi kotipalvelua koskeva palvelusuunnitelma.

Säännöllisen ja jatkuvan kotipalvelun tarvetta arvioidaan asiakkaan kanssa säännöllisesti siten, että arvioinnista vastaa perheen omatyöntekijä/lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä ja kotipalvelun henkilöstö osallistuu arviointiin. Myös työskentelyn aikana kotipalvelun henkilöstö toimii yhteistyössä omatyöntekijän/vastuutyöntekijän kanssa.

Kotipalvelua voidaan myöntää seuraavankaltaisissa tilanteissa:

1. Lapsen vanhempi on vammainen tai pitkäaikaissairas ja perheessä on alle 18-vuotiaita lapsia
2. Vanhemman yllättävä sairastumien tai muu kriisitilanne perheessä
3. Vanhemman uupumus
4. Vaikea elämäntilanne
5. Äkilliset elämänmuutokset
6. Lasten hoidollinen ja kasvatuksellinen ohjaus
7. Perheen arkirutiinien hallinta ja vahvistaminen
8. Perheen oman toimintakyvyn tukeminen muutostilanteessa
9. Vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukeminen muutostilanteessa
10. Syrjäytymisvaarassa olevien perheiden tukeminen ja ohjaus
11. Lapsen vamma ja pitkäaikainen sairaus.

Lapsiperheiden säännöllinen ja jatkuva kotipalvelu on maksullista palvelua.

5. Lapsiperheiden kotipalvelun hakeminen ja päätöksenteko

Lapsiperheiden kotipalvelu on harkinnanvaraista palvelua, jota koskevat uudet palvelupyynnöt ottaa vastaan lapsiperheiden sosiaalipalveluiden palveluohjaaja. Hakemuksen voi tehdä asiakas itse tai muu toimija asiakkaan luvalla. Kotipalvelua haetaan ensisijaisesti

”Hakemus lapsiperheiden sosiaalipalveluihin”- lomakkeella. Akuutissa tarpeessa asiakas voi ottaa yhteyttä puhelimitse lapsiperheiden sosiaalipalveluiden palveluohjaajaan.

Hakemuksen/yhteydenoton perusteella palveluohjaaja arvioi asiakkaan palvelun tarvetta. Mikäli palvelun tarve on tilapäinen eikä kyseessä ole erityistä tukea tarvitseva asiakas, arvioidaan palvelun myöntämisen kriteereiden täyttyminen puhelimitse tai asioimiskäynnillä. Asiakkaalla on halutessaan oikeus myös laajempaan sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin.

Mikäli lapsiperheiden kotipalvelua haetaan säännöllisenä tai jatkuvana palveluna, laaditaan asiakkaalle sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi, ellei arvion laatimista voida lain mukaan pitää ilmeisen tarpeettomana. Asiakkaalle toteutetaan palvelutarpeen arviointi tarvittavassa laajuudessa aina lisäksi, mikäli tilapäistä kotipalvelua järjestettäessä palvelun tarve pitkittyy yli määräajan (yli 3kk) tai tilapäisen palvelun tarvetta tulee esille toistuvasti (uusi palveluhakemus yli 2-3 kertaa vuodessa). Palvelutarpeen arvioinnista vastaa lapsiperheiden sosiaalipalveluiden yksikön sosiaaliohjaaja tai sosiaalityöntekijä ja kotipalvelun työntekijä osallistuu arvion laatimiseen.

Palvelun myöntämisen kriteerien täytyessä asiakkaan hakemus käsitellään kotipalvelun asiakasjonossa ja kotipalvelun työntekijä tapaa asiakasperhettä kotikäynnillä palvelusuunnitelman laatimiseksi ennen palvelun käynnistämistä. Palvelusuunnitelman lisäksi asiakkaalle tehdään palvelu- sekä asiakasmaksupäätökset.

Mikäli perheessä on jo sosiaalihuollon tai lastensuojelun asiakkuus, vastaa perheen oma-työntekijä/vastuutyöntekijä lapsiperheiden kotipalvelun koskevan hakemuksen käsittelystä.

Siilinjärven kunta
PL 5
71801 Siilinjärvi
017 401 111
kirjaamo@siilinjarvi.fi